

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

De muneribus virtutum, & de gratia quæ non est, sed facit meritum. G. H

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

ritate, & iustitia, & de aliis accipitur. Si enim fides ipsa virtus præueniens, diceretur esse mentis actus, qui est meritum: iam ipsa ex libero arbitrio originem haberet: quod quia non est, sic dicitur esse meritum, quia actus eius est meritum, si tamen adfit charitas: sine qua nec credere, nec sperare meritum est vitæ. Vnde apparet vere quia charitas est sp. S. quæ animæ qualitates informat & sanctificat, ut eis anima informetur & sanctificetur: sine qua animæ qualitas non dicitur virtus, quia non valet sanare animam.

De muneribus virtutum, & de gratia quæ non est, sed facit meritum.

Ex muneribus itaque virtutum boni sumus, & iuste viuimus, & ex gratia, quæ non est meritum sed facit, non tamen sine libero arbitrio proueniunt merita nostra, scilicet boni affectus eorumque progressus atque bona opera, quæ Deus remunerat in nobis: & hæc ipsa sunt Dei dona. Vnde Aug. ad Sixtum presbyterum. Cum coronat Deus merita nostra, nihil aliud coronat quam munera sua. Vnde vita æterna, quæ in fine à Deo meritis præcedentibus redditur, quia & eadem merita quibus redditur, à nobis sunt, sed in nobis facta sunt per gratiam: recte & ipsa vita gratia nuncupatur, quia gratis datur. Nec ideo gratis: quia non meritis datur: sed quia data sunt per gratiam & ipsa merita, & quibus datur.

Epilogat ut alia addat.

Ex præmissis iam innotescere nobis aliquatenus potest, qualiter gratia præueniens meretur augeri, & alia: & quid ipsa sit, an virtus, an aliud: & si virtus, an sit actus vel non. ostensum enim est supra ex parte quorundam, quod ipsa est virtus: quia virtus non est actus sed eius causa, non tamen sine libero arbitrio. vnde quod supra Aug. dixit, bonum vsum liberi arbitrii esse virtutem, ita accipi potest, id est actum virtutis: alioquin sibi contradicere videretur, quod etiam opus

*Epist. 105. in
Tom. 2. ante
medium.
Ibidem in ep.
paulo infer-
uus.*

*Consimilem
habet sententiam ad
vers. 5. Psal.
98. tom. 8.*

opus virtutis supra dixit esse bonum vsus eorum quibus non bene vti possumus: in quibus posuit liberum arbitrium. Si vero bonus vsus liberi arbitri opus virtutis est, iam virtus non est. Cum ergo bonum vsus eius virtutem esse dixit, nomine virtutis ipsius vsus significauit.

Quod idem vsus est virtutis & liberi arbitrii: sed virtutis principaliter. I

Idem nempe vsus bonus ex virtute est, & ex libero arbitrio: sed ex virtute principaliter. Et bonus ille vsus in magnis bonis annumerandus est. Illa autem gratia præueniens, quæ & virtus est, & non vsus liberi arbitrii est: sed ex ea potius est bonus vsus liberi arbitrii, quæ nobis est à Deo, non à nobis. Vsus vero bonus arbitrii, & ex Deo est, & ex nobis: & ideo bonum meritum est. Ibi. n. solus Deus operatur: hic, Deus & homo. Hoc meritum ex illa purissima gratia prouenit: quæ Apost. notauit dicens. Gratia Dei sum id quod sum, & Gratia eius in me vacua non fuit. Super quæ locum Au. ita ait, Recte gratiam nominat. primum enim solam gratiam dat Deus, & non nisi gratiam, cum non præcedant nisi mala merita: sed post per gratiam incipiunt bona merita. Et ut ostenderet etiam liberum arbitrium, addit, Et gratia eius in me vacua non fuit. Et ne ipsa voluntas sine gratia Dei putetur aliquid boni posse, subdit, Non autem ego solus, scilicet sine gratia: sed gratia: Dei mecum, id est cum libero arbitrio. Plane cum data fuerit gratia, incipiunt esse nostra merita bona, per illam tamen: quia si illa defuerit cadit homo.

Aliorum sententia hic ostenditur, qui dicunt virtutes esse bonos vsus liberi arbitrii, id est, actus mentis. K

Alii vero dicunt virtutes esse bonos vsus naturalium potentiarum, non tamen omnes, sed tantummodo interiores, qui in mente sunt: exteriores v. per corpus geruntur, non virtutes esse dicunt, sed ope-

Quod gratia præueniens, quæ virtus intelligitur non est liberum vsus. sed ex ea omnia bona merita.
1. Cor. 15. b.
Aug lib. de gratia & libero arbitrio c. 5. in fin. Tom. 7.

Ibidem paulo inferius.
Au. ca. 6. eiusdem lib. in principio.